

August Mattsson
Hala



Astronomen från Bro i fokus vid filminspelning

Matematikgeniet dog som fattighjon 1928. Ur LP 2016-05-27

Den som från 1900 till 1920 bytte tåg i Hallsberg kunde se en gammal skäggig gubbe trasig och smutsig vandra omkring på stationsområdet. Mannen var från Bro, känd astronom som på ålderns höst bodde på Bockön i sjön Tisaren i Närke. Mannen hette August Mattsson som på sitt originella stjärnkikarinstrument upptäckte en ny stjärnbild viken var okänd för etablerade astronomer.



Från vänster Alf Fransson, Anders Gustavsson, Lars-Eric Gunnarsson, Susanne Wilén, Kjell Harrysson, Karin Danielsson, Conny Sandberg och Marianne Olsson, vid filminspelningen i Bro kyrka. Foto Terje W Fredh

Nu håller ett filmteam från Närke på att spela in en film om August Mattsson. Nyligen besökte de Bro och Bohus-Malmön. Filmen får sin premiär i Brastad i oktober. Han föddes 1839 på torpet Hala under Bro prästgård. Prosten Thudén upptäckte att August under skoltiden lärde sig flera främmande språk, var extremt begåvad i matematik och fysik. Skolan kunde inte tillfredsställa hans läslust.



Carl Adolf Thudén gestaltad av revyproffset Arne Trygg, flankerad av fr. Marianne Olsson, Conny Sandberg Örebro andre vice ordförande i Sveriges hembygdsförbund, Alf Fransson, Susanne Wilén, Karin Danielsson, Anders Gustavsson, Kjell Harrysson och Lars Erik Gunnarsson.



Hans stora fattigdom gjorde att det var omöjligt att studera så han började som dräng, bodknodd hos köpman Gerle i Fågelviken innan han 1860 blev bokhållare hos Kullgrens Enka på Malmön. 1873 arrenderade han Bockön i Tisaren.

Det var på ön som August kunde utveckla sitt intresse för astronomi. Han byggde ett observatorium på ett berg och en himlakikare. Han utvecklade förslag till ny tids- och cirkelindelning. Resultatet från dessa studier skrev han på franska och skickade till det franska astronomiska sällskapet. Augusts studium mottog med intresse och han blev den ende utländske medlemmen.

Ovan: Prosten Carl Adolf Thudén tar emot utanför sin pastorexpedition



Fotoarkiv Morgan Sandström

Till vänster: C A Thudén (Arne Trygg) vid sitt autentiska Skrivbord.

Dog 1928 som fattighjon

August var dessutom djuruppfödare, läkare, kallsmed, instrumentmakare och uppfunner en livbåt som inte gick att sänka. Livet var hårt för denna enormt begåvade man som 83 år gammal fick gå runt i bygden och tigga. Hans eremitår tog slut 1921 då August togs om hand av Hallsberg kommun. Innan dess eldade han upp 17 000 dagstidningar som han samlat på. Han fick 1928 sluta sitt liv som fattighjon på ålderdomshemmet i Hallsberg.



Fotoarkiv
Morgan Sandström

Delar av filmteamet uppe på Hallindens klack. I förgrunden Morgan Sandström, Bo Sivertsson, Lars Erik Gunnarsson, Filmteamet Conny Sandberg, Karin Danielsson, Anders Gustavsson och filmteamets värdinna i Lahälla Ingrid Sundström. Denna bergstopp besökte August Mattsson många gånger i sin ungdom.

Ett otroligt människoröde, säger Lars-Erik Gunnarsson ordförande i Stångenäs
hembygdsförening.
Det skall bli intressant att se vad filmarna kommer att åstadkomma.

TerjeWFredh